TARYBOS SPRENDIMAS

2010 m. balandžio 26 d.

kuriuo papildomos Šengeno sienų kodekso nuostatos dėl išorės jūros sienų stebėjimo vykdant operatyvų bendradarbiavimą, koordinuojamą Europos operatyvaus bendradarbiavimo prie Europos Sąjungos valstybių narių išorės sienų valdymo agentūros

(2010/252/ES)

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į 2006 m. kovo 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 562/2006, nustatantį taisyklių, reglamentuojančių asmenų judėjimą per sienas, Bendrijos kodeksą (Šengeno sienų kodeksas) [1], ypač į jo 12 straipsnio 5 dalį,

atsižvelgdama į Europos Komisijos pasiūlymą,

kadangi:

(1) Sienų stebėjimo tikslas – užkirsti kelią neleistinam sienų kirtimui, kovoti su tarpvalstybiniu nusikalstamumu ir sulaikyti neteisėtai sieną kirtusius asmenis arba imtis prieš juos kitų priemonių. Sienų stebėjimas turėtų veiksmingai užkirsti kelią siekiui išvengti patikrinimų sienos perėjimo punktuose ir atgrasyti to siekiančius asmenis, taip pat padėti nustatyti neteisėto išorės sienų kirtimo atvejus.

(2) Europos operatyvaus bendradarbiavimo prie Europos Sąjungos valstybių narių išorės sienų valdymo agentūra (toliau – Agentūra) yra atsakinga už valstybių narių operatyvaus bendradarbiavimo koordinavimą, siekiant sudaryti palankesnes sąlygas taikyti Sąjungos teisę, įskaitant su sienų stebėjimu susijusią Sąjungos teisę. Reikia papildomų taisyklių sienų stebėjimo veiklai, kurią prie kitų valstybių narių jūros sienos vykdo vienos valstybės narės jūrų ir oro padaliniai, kai jų operatyvų bendradarbiavimą koordinuoja Agentūra, reglamentuoti ir tokiam bendradarbiavimui dar labiau stiprinti.

(3) Laikantis Reglamento (EB) Nr. 562/2006 ir bendrųjų Sąjungos teisės principų, priemonės, kurių imamasi stebėjimo operacijos metu, turėtų būti proporcingos siekiamiems tikslams ir jomis turėtų būti visiškai užtikrintos pagrindinės teisės ir pabėgėlių bei prieglobsčio prašytojų teisės, įskaitant visų pirma draudimą grąžinti. Jei valstybių narių teritorijoje, įskaitant pasienį arba tranzito zonas, pateikiamas prieglobsčio prašymas, valstybės narės privalo taikyti prieglobsčio *acquis* nuostatas, visų pirma 2005 m. gruodžio 1 d. Tarybos direktyvą 2005/85/EB, nustatančią būtiniausius reikalavimus dėl pabėgėlio statuso suteikimo ir panaikinimo tvarkos valstybėse narėse [2].

(4) 2009 m. birželio 18 ir 19 d. bei 2009 m. spalio 29 ir 30 d. susitikimuose Europos Vadovų Taryba pabrėžė, kad būtina stiprinti Agentūros koordinuojamas sienų kontrolės operacijas ir nustatyti aiškias veiksmų pradžios taisykles bendro patruliavimo srityje. Birželio mėn. Europos Vadovų Taryba taip pat pabrėžė, kad būtina nustatyti išgelbėtų asmenų išlaipinimo taisykles.

(5) Reikėtų atsižvelgti į faktą, kad Agentūros koordinuojamos sienų stebėjimo operacijos vykdomos pagal veiksmų planą ir laikantis tvarkaraščio bei nurodymų, kuriuos pateikė koordinavimo centras, kuriame atstovaujama dalyvaujančioms valstybėms narėms bei Agentūrai, taip pat į tai, kad prieš pradedant operaciją nustatoma viena ar keletas priimančiųjų valstybių narių, kurios (-ių) siena bus stebima.

(6) Šio sprendimo įgyvendinimas neturi poveikio Sąjungos ir valstybių narių kompetencijos pasidalijimui ir neturi įtakos valstybių narių pareigoms pagal Jungtinių Tautų jūrų teisės konvenciją, Tarptautinę konvenciją dėl žmogaus gyvybės apsaugos jūroje, Tarptautinę jūrų paieškos ir gelbėjimo konvenciją, Jungtinių Tautų konvenciją dėl kovos su tarptautiniu organizuotu nusikalstamumu ir jos Protokolą dėl neteisėto migrantų įvežimo sausuma, jūra ir oru, Konvenciją dėl pabėgėlių statuso, Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvenciją bei kitus susijusius tarptautinius dokumentus.

(7) Vykdant sienų stebėjimo operaciją jūroje gali susidaryti padėtis, kai nelaimės ištiktiems asmenims gali prireikti suteikti pagalbą.

[1] OL L 105, 2006 4 13, p. 1.

[2] OL L 326, 2005 12 13, p. 13.

(8) Pagal tarptautinę teisę kiekviena valstybė turi įpareigoti su jos vėliava plaukiojančio laivo kapitoną, kiek tai įmanoma, nesukeliant rimto pavojaus pačiam laivui, įgulai ar keleiviams, suteikti pagalbą bet kokiam asmeniui jūroje, jei iškyla jo žūties pavojus, ir vykti didžiausiu galimu greičiu gelbėti nelaimės ištiktų žmonių. Tokia pagalba turėtų būti teikiama neatsižvelgiant į asmenų, kuriems teiktina pagalba, pilietybę arba statusą ar aplinkybes, kuriomis jie surandami.

(9) Siekiant sudaryti sąlygas geriau koordinuoti operacijose dalyvaujančių valstybių narių pastangas susidarius tokioms padėtims ir sudaryti palankesnes sąlygas tokioms operacijoms vykdyti, į šį sprendimą turėtų būti įtrauktos neprivalomos gairės. Šis sprendimas neturėtų daryti įtakos paieškos ir gelbėjimo tarnybų įsipareigojimams, įskaitant įsipareigojimą užtikrinti, kad koordinavimas ir bendradarbiavimas vyktų taip, jog išgelbėtus asmenis būtų galima pristatyti į saugią vietą.

(10) Šiuo sprendimu gerbiamos pagrindinės teisės ir laikomasi principų, pripažintų visų pirma Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje, būtent – žmogaus orumo užtikrinimo, kankinimo ir nežmoniško ar žeminamo elgesio arba bausmių uždraudimo, teisės į laisvę ir saugumą, negrąžinimo, nediskriminavimo ir vaiko teisių apsaugos principų. Valstybės narės turėtų taikyti šį sprendimą nepažeisdamos tų teisių ir principų.

(11) Kadangi šio sprendimo tikslų, t. y. priimti papildomas jūros sienų stebėjimo, kurį sienos apsaugos pareigūnai vykdo koordinuojant Agentūrai, taisykles, valstybės narės negali deramai pasiekti dėl jų skirtingų teisės aktų ir nevienodos praktikos, ir kadangi dėl operacijų tarptautinio pobūdžio tų tikslų būtų geriau siekti Sąjungos lygiu, laikydamasi Sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidiarumo principo Sąjunga gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šiuo sprendimu neviršijama to, kas būtina tiems tikslams pasiekti.

(12) Pagal prie Europos Sąjungos sutarties ir Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo pridėto Protokolo Nr. 22 dėl Danijos pozicijos 1 ir 2 straipsnius Danija nedalyvauja priimant šį sprendimą ir jis nėra jai privalomas ar taikomas. Kadangi šis sprendimas grindžiamas Šengeno *acquis*, remdamasi to protokolo 4 straipsniu, per šešis mėnesius po šio sprendimo priėmimo dienos Danija turi nuspręsti, ar ji įtrauks jį į savo nacionalinę teisę.

(13) Islandijos ir Norvegijos atžvilgiu šiuo sprendimu plėtojamos Šengeno *acquis* nuostatos, kaip apibrėžta Europos Sąjungos Tarybos ir Islandijos Respublikos bei Norvegijos Karalystės susitarime dėl pastarųjų asociacijos įgyvendinant, taikant ir plėtojant Šengeno *acquis* [1], patenkančios į 1999 m. gegužės 17 d. Tarybos sprendimo 1999/437/EB [2] dėl tam tikrų priemonių taikant tą susitarimą 1 straipsnio A punkte nurodytą sritį.

(14) Šveicarijos atžvilgiu šiuo sprendimu plėtojamos Šengeno *acquis* nuostatos, kaip apibrėžta Europos Sąjungos, Europos bendrijos ir Šveicarijos Konfederacijos susitarime dėl Šveicarijos Konfederacijos asociacijos įgyvendinant, taikant ir plėtojant Šengeno *acquis* [3], kurios patenka į Sprendimo 1999/437/EB 1 straipsnio A punkte nurodytą sritį, minėtą sprendimą taikant kartu su 2008 m. sausio 28 d. Tarybos sprendimo 2008/146/EB [4] dėl to susitarimo sudarymo Europos bendrijos vardu 3 straipsniu.

(15) Lichtenšteino atžvilgiu šiuo sprendimu plėtojamos Šengeno *acquis* nuostatos, kaip apibrėžta Europos Sąjungos, Europos bendrijos, Šveicarijos Konfederacijos ir Lichtenšteino Kunigaikštystės protokole dėl Lichtenšteino Kunigaikštystės prisijungimo prie Europos Sąjungos, Europos bendrijos ir Šveicarijos Konfederacijos susitarimo dėl Šveicarijos Konfederacijos asociacijos įgyvendinant, taikant ir plėtojant Šengeno *acquis*, kurios patenka į Sprendimo 1999/437/EB 1 straipsnio A punkte nurodytą sritį, minėtą sprendimą taikant kartu su 2008 m. vasario 28 d. Tarybos sprendimo 2008/261/EB [5] dėl to protokolo pasirašymo Europos bendrijos vardu 3 straipsniu.

(16) Šis sprendimas yra Šengeno *acquis* nuostatų, kurias įgyvendinant Jungtinė Karalystė nedalyvauja pagal 2000 m. gegužės 29 d. Tarybos sprendimą 2000/365/EB dėl Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės prašymo dalyvauti įgyvendinant kai kurias Šengeno *acquis* nuostatas [6], plėtojimas. Todėl Jungtinė Karalystė nedalyvauja jį priimant ir jis nėra jai privalomas ar taikomas.

(17) Šis sprendimas yra Šengeno *acquis* nuostatų, kurias įgyvendinant Airija nedalyvauja pagal 2002 m. vasario 28 d. Tarybos sprendimą 2002/192/EB dėl Airijos prašymo dalyvauti įgyvendinant kai kurias Šengeno *acquis* nuostatas [7], plėtojimas. Todėl Airija nedalyvauja jį priimant ir jis nėra jai privalomas ar taikomas.

---

[1] OL L 176, 1999 7 10, p. 36.
[2] OL L 176, 1999 7 10, p. 31.
[3] OL L 53, 2008 2 27, p. 52.
[4] OL L 53, 2008 2 27, p. 1.
[5] OL L 83, 2008 3 26, p. 3.
[6] OL L 131, 2000 6 1, p. 43.
[7] OL L 64, 2002 3 7, p. 20.

(18) Šengeno sienų kodekso komitetas, su kuriuo konsultuotasi 2009 m. spalio 19 d., savo nuomonės nepateikė, todėl Komisija, remdamasi 1999 m. birželio 28 d. Tarybos sprendimo 1999/468/EB, nustatančio Komisijos naudojimosi jai suteiktais įgyvendinimo įgaliojimais tvarką [1] 5a straipsnio 4 dalies a punktu, turėjo pateikti Tarybai pasiūlymą dėl priemonių, kurių būtina imtis, ir tuo pat metu perduoti jį Europos Parlamentui,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Išorės jūrų sienų stebėjimą vykdant operatyvų bendradarbiavimą tarp valstybių narių, koordinuojamą Europos operatyvaus bendradarbiavimo prie Europos Sąjungos valstybių narių išorės sienų valdymo agentūros (toliau – Agentūra), reglamentuoja taisyklės, išdėstytos priedo I dalyje. Tos taisyklės ir priedo II dalyje išdėstytos neprivalomos gairės įtraukiamos į kiekvienos operacijos, kurią koordinuoja Agentūra, veiklos planą.

2 straipsnis

Šis sprendimas pagal Sutartis skirtas valstybėms narėms.

Priimta Liuksemburge 2010 m. balandžio 26 d.

Tarybos vardu
Pirmininkas
M. Á. MORATINOS

[1] OL L 184, 1999 7 17, p. 23.

PRIEDAS

I DALIS

Agentūros koordinuojamų operacijų prie jūrų sienų taisyklės

1. **Bendrieji principai**

1.1. Priemonės, kurių imamasi vykdant stebėjimo operaciją, taikomos nepažeidžiant pagrindinių teisių ir taip, kad nekiltų pavojaus perimtų ar išgelbėtų asmenų ir dalyvaujančių padalinių saugumui.

1.2. Joks asmuo negali būti išlaipinamas arba kitaip perduodamas šalies valdžios institucijoms pažeidžiant negrąžinimo principą, arba jeigu esama rizikos, kad asmuo iš tos šalies gali būti išsiųstas arba grąžintas į kitą šalį pažeidžiant tą principą. Nedarant poveikio 1.1 punktui, perimti arba išgelbėti asmenys tinkamai informuojami, kad jie galėtų nurodyti priežastis, dėl kurių galima manyti, jog išlaipinimas siūlomoje vietoje pažeistų negrąžinimo principą.

1.3. Visos operacijos metu atsižvelgiama į ypatingus vaikų, prekybos žmonėmis aukų, asmenų, kuriems būtina skubi medicininė pagalba, asmenų, kuriems reikalinga tarptautinė apsauga, ir kitų asmenų, kurių padėtis itin pažeidžiama, poreikius.

1.4. Valstybės narės užtikrina, kad stebėjimo operacijoje dalyvaujantys sienos apsaugos pareigūnai būtų dalyvavę mokymuose, susijusiuose su atitinkamomis žmogaus teisių ir pabėgėlių teisės nuostatomis, ir būtų susipažinę su tarptautine paieškos ir gelbėjimo tvarka.

2. **Perėmimas**

2.1. Aptikus laivą ar kitą jūrų transporto priemonę (toliau – laivas), prie jo prisiartinama, siekiant nustatyti jo tapatybę ir nacionalinę priklausomybę, ir, kol bus imtasi tolesnių priemonių, jis stebimas per saugų atstumą. Informacija apie laivą nedelsiant perduodama koordinavimo centrui, įsteigtam vykdant Agentūros koordinuojamą jūrų operaciją ir siekiant jos tikslų.

2.2. Jeigu laivas netrukus įplauks arba jau įplaukė į operacijoje nedalyvaujančios valstybės narės gretutinę zoną ar teritorinius vandenis, informacija apie laivą perduodama koordinavimo centrui, kuris ją perduos atitinkamai valstybei narei.

2.3. Informacija apie bet kokį laivą, kuris, kaip įtariama, vykdo neteisėtą veiklą jūroje, ir kai tai nesusiję su operacija, perduodama koordinavimo centrui, kuris ją perduos atitinkamai (-oms) valstybei (-ėms) narei (-ėms).

2.4. Priemonės, kurių imamasi vykdant laivų ar kitų jūrų transporto priemonių, kuriomis, kaip pagrįstai įtariama, gabenami asmenys, siekiantys išvengti patikrinimo sienos perėjimo punktuose, stebėjimo operacijas, gali būti šios:

a) prašymas pateikti informaciją ir dokumentus dėl nuosavybės, registracijos ir duomenų, susijusių su kelione, taip pat dėl laive esančių asmenų tapatybės, pilietybės ir kitų susijusių duomenų;

b) laivo sustabdymas, įlipimas į jį ir laivo, jo krovinio bei jame esančių asmenų patikrinimas ir pastarųjų apklausa;

c) laive esančių asmenų informavimas, kad jie neturi teisės kirsti sienos, ir kad laivui vadovaujantiems asmenims gali būti taikomos sankcijos už padėjimą vykdyti kelionę;

d) laivo areštas ir laive esančių asmenų sulaikymas;

e) įsakymas laivui pakeisti maršrutą ir palikti teritorinius vandenis ar gretutinę zoną arba neplaukti link jų (jos), palydint laivą arba plaukiant šalia jo, iki kol jis pradės plaukti tokiu maršrutu;

f) laivo ar jame esančių asmenų nukreipimas į trečiąją šalį arba laivo ar jame esančių asmenų perdavimas trečiosios šalies valdžios institucijoms;

g) laivo ar jame esančių asmenų nukreipimas į priimančiąją valstybę narę arba kitą operacijoje dalyvaujančią valstybę narę.

2.5. 2.4 punkte nurodytų priemonių imamasi esant šioms sąlygoms:

2.5.1. Teritoriniai vandenys ir gretutinė zona

2.5.1.1. 2.4 punkte nurodytų priemonių imamasi gavus priimančiosios valstybės narės leidimą ir laikantis jos nurodymų, perduotų dalyvaujančiam padaliniui per koordinavimo centrą. Tuo tikslu dalyvaujantis padalinys per koordinavimo centrą priimančiajai valstybei narei turi pranešti, ar perimto laivo kapitonas paprašė informuoti vėliavos valstybės diplomatinį agentą ar konsulinį pareigūną.

2.5.1.2. Bet kokia operatyvinė veikla operacijoje nedalyvaujančios valstybės narės teritoriniuose vandenyse arba gretutinėje zonoje vykdoma vadovaujantis pakrantės valstybės leidimu. Koordinavimo centrui pranešama apie bet kokius ryšius su pakrantės valstybe ir vėlesnius veiksmus.

2.5.2. Atviroji jūra už gretutinės zonos ribų

2.5.2.1. Jei laivas plaukioja su operacijoje dalyvaujančios valstybės narės vėliava arba pažymėtas jos nacionalinės priklausomybės registracijos žyma, 2.4 punkte nurodytų priemonių imamasi gavus vėliavos valstybės leidimą. Koordinavimo centre tai valstybei narei atstovaujantis nacionalinis pareigūnas turi teisę suteikti arba perduoti tokį leidimą.

2.5.2.2. Jei laivas plaukioja su operacijoje nedalyvaujančios valstybės narės arba trečiosios šalies vėliava arba yra pažymėtas jos nacionalinės priklausomybės registracijos žyma, atitinkamais kanalais vėliavos valstybės turėtų būti paprašoma patvirtinti registraciją ir, jei nacionalinė priklausomybė patvirtinama, pagal Palermo protokolą dėl migrantų kontrabandos prašoma vėliavos valstybės leidimo imtis 2.4 punkte nurodytų priemonių.

Koordinavimo centrui pranešama apie visus pasikeitimus pranešimais su vėliavos valstybe.

2.5.2.3. Jei yra pagrįstų priežasčių įtarti, kad nors laivas plaukioja su užsienio vėliava arba atsisako rodyti savo vėliavą, iš tikrųjų jo nacionalinė priklausomybė yra tokia pati kaip ir dalyvaujančio padalinio, dalyvaujantis padalinys patikrina laivo teisę plaukti su jo valstybės vėliava. Šiuo tikslu į įtariamą laivą jis gali pasiųsti pareigūno vadovaujamą valtį. Jei patikrinus dokumentus toks įtarimas išlieka, tęsiamas laivo tikrinimas, kuris turi būti atliekamas imantis visų būtinų atsargumo priemonių. Atitinkamais kanalais susisiekiama su šalimi, tariamai su kurios vėliava plaukioja laivas.

2.5.2.4. Jei yra pagrįstų priežasčių įtarti, kad nors laivas plaukioja su užsienio vėliava arba atsisako rodyti savo vėliavą, iš tikrųjų jo nacionalinė priklausomybė yra tokia pati, kaip ir kitos operacijoje dalyvaujančios valstybės narės, laivo teisė plaukti su valstybės narės vėliava patikrinama gavus tos valstybės narės leidimą. Koordinavimo centre tai valstybei narei atstovaujantis nacionalinis pareigūnas turi teisę suteikti arba perduoti tokį leidimą.

Jeigu pirmiau nurodytais atvejais paaiškėja, kad įtarimai dėl laivo nacionalinės priklausomybės pagrįsti, 2.4 punkte nurodytų priemonių imamasi laikantis 2.5.2.1 punkte nustatytų sąlygų.

2.5.2.5. Jei yra pagrįstų priežasčių įtarti, kad laivas neturi nacionalinės priklausomybės arba gali būti prilygintas nacionalinės priklausomybės neturinčiam laivui, dalyvaujantis padalinys patikrina laivo teisę plaukioti su atitinkama vėliava. Šiuo tikslu į įtariamą laivą jis gali pasiųsti pareigūno vadovaujamą valtį. Jei patikrinus dokumentus toks įtarimas išlieka, tęsiamas laivo tikrinimas, kuris atliekamas imantis visų būtinų atsargumo priemonių.

2.4 punkte nurodytų priemonių imamasi, jei paaiškėja, kad įtarimai, jog laivas neturi nacionalinės priklausomybės, pagrįsti, ir jei yra pagrįstų priežasčių įtarti, kad laivas neteisėtai gabena migrantus jūra, kaip apibrėžta Protokole dėl neteisėto migrantų įvežimo sausuma, jūra ir oru, kuriuo papildoma Jungtinių Tautų konvencija prieš tarptautinį organizuotą nusikalstamumą.

Laivas neturi nacionalinės priklausomybės arba gali būti prilygintas nacionalinės priklausomybės neturinčiam laivui, kai nė viena valstybė nėra suteikusi jam teisės plaukioti su jos vėliava arba kai jis plaukioja su dviejų ar daugiau valstybių vėliavomis, kurias naudoja, kaip jam patogu.

2.5.2.6. Laukiant vėliavos valstybės leidimo arba jo negavus, laivas stebimas per saugų atstumą. Be aiškaus vėliavos valstybės leidimo nesiimama jokių kitų priemonių, išskyrus tas, kurios būtinos esant neišvengiamam pavojui asmenų gyvybei, kaip nustatyta II dalies 1 skirsnyje, arba kurios numatytos dvišaliuose ar daugiašaliuose susitarimuose, arba tuo atveju, jeigu laivas įplaukia į gretutinę zoną.

II DALIS

Gairės, taikytinos paieškos bei gelbėjimo atvejais ir išlaipinimo, vykdant Agentūros koordinuojamas operacijas prie jūrų sienų, atveju

1. **Paieškos ir gelbėjimo atvejai**

1.1. Prievolę suteikti pagalbą nelaimės ištiktiems asmenims jūroje valstybės narės vykdo laikydamosi galiojančių tarptautinių konvencijų nuostatų, taikomų paieškos ir gelbėjimo atvejais, ir reikalavimų, susijusių su pagrindinių teisių laikymusi. Dalyvaujantys padaliniai teikia pagalbą bet kokiam jūroje nelaimės ištiktam laivui ar asmeniui. Jie pagalbą suteikia neatsižvelgdami į tokio asmens pilietybę arba statusą ar aplinkybes, kuriomis tas asmuo surandamas.

1.2. Jei pasienio stebėjimo operacijos metu kyla abejonių arba baiminamasi dėl laivo ar jame esančių asmenų saugumo, dalyvaujantis padalinys nedelsdamas visą turimą informaciją turėtų perduoti gelbėjimo koordinavimo centrui, atsakingam už paieškos ir gelbėjimo rajoną, kuriame susidarė tokia padėtis.

Jei už paieškos ir gelbėjimo rajoną atsakingas trečiosios šalies gelbėjimo koordinavimo centras neatsako į dalyvaujančio padalinio perduotą pranešimą, pastarasis turėtų susisiekti su priimančiosios valstybės narės gelbėjimo koordinavimo centru.

Laukdami gelbėjimo koordinavimo centro nurodymų, dalyvaujantys padaliniai turėtų imtis visų tinkamų priemonių atitinkamų asmenų saugumui užtikrinti.

1.3. Dalyvaujantys padaliniai turėtų atsižvelgti į visus susijusius elementus ir perduoti savo vertinimą atsakingam gelbėjimo koordinavimo centrui, visų pirma nurodydami:

a) ar paprašyta pagalbos;

b) ar laivas tinkamas plaukioti ir kokia tikimybė, kad jis nepasieks galutinės paskirties vietos;

c) koks keleivių skaičius pagal laivo rūšį (perkrova);

d) ar turima krantui pasiekti būtinų išteklių (degalų, vandens, maisto, kt.);

e) ar laive yra kvalifikuota įgula ir kapitonas;

f) ar yra saugos, navigacijos bei ryšių įranga;

g) ar yra keleivių, kuriems būtina skubi medicininė pagalba;

h) ar yra mirusių keleivių;

i) ar yra nėščiųjų arba vaikų;

j) kokios yra oro sąlygos ir jūros būklė.

1.4. Įvertinimas, ar susidarė ekstremalioji situacija, neturėtų būti grindžiamas ar sąlygojamas vien tuo, ar tikrai paprašyta pagalbos.

Tais atvejais, kai laive esantys asmenys atsisako priimti pagalbą, nors konstatuojama, kad laivas pateko į ekstremaliąją situaciją, dalyvaujantis padalinys turėtų informuoti gelbėjimo koordinavimo centrą ir toliau vykdyti savo pareigą pasirūpinti, imantis visų būtinų priemonių atitinkamų asmenų saugumui užtikrinti ir vengiant bet kokių veiksmų, kurie galėtų pabloginti situaciją arba padidinti asmenų sužalojimo ar mirties riziką.

1.5. Operacijos koordinavimo centrui turėtų būti nedelsiant pranešama apie visus ryšius su gelbėjimo koordinavimo centru ir veiksmus, kurių ėmėsi dalyvaujantis padalinys.

1.6. Jei laivas negali ar nebegali būti laikomas patekusiu į ekstremaliąją situaciją arba jei paieškos ir gelbėjimo operacija yra užbaigta, dalyvaujantis padalinys, pasikonsultavęs su operacijos koordinavimo centru, turėtų toliau tęsti operaciją pagal I dalies nuostatas.

2. **Išlaipinimas**

2.1. Veiksmų plane turėtų būti aiškiai išdėstyta perimtų ar išgelbėtų asmenų išlaipinimo tvarka, atitinkanti tarptautinę teisę ir visus taikytinus dvišalius susitarimus. Veiksmų plane nenustatomos prievolės operacijoje nedalyvaujančioms valstybėms narėms.

Nedarant poveikio gelbėjimo koordinavimo centro atsakomybei ir išskyrus atvejus, kai veiksmų plane numatyta kitaip, pirmenybė turėtų būti teikiama išlaipinimui trečiojoje šalyje, iš kurios laivas su atitinkamais asmenimis išplaukė arba per kurios teritorinius vandenis arba per kurios paieškos ir gelbėjimo veiksmų rajoną tas laivas plaukė; jeigu tai neįmanoma, pirmenybė turėtų būti teikiama išlaipinimui priimančiojoje valstybėje narėje, išskyrus atvejus, jei būtina veikti kitaip siekiant užtikrinti tų asmenų saugumą.

2.2. Koordinavimo centrui turėtų būti pranešama apie asmenis, nurodytus I dalies 1.2 punkte, ir jis tą informaciją turėtų perduoti priimančiosios valstybės narės kompetentingoms valdžios institucijoms. Remiantis ta informacija veiksmų plane reikėtų nustatyti, kokių tolesnių priemonių būtų galima imtis.